

De bron van de Itterbeek kunnen we vinden in het Belgische Gruitrode. Over een lengte van 27,5 km. Stroomt het water naar het eindpunt: de Maas in Wessem.

Een beek was vroeger een levensader voor het dorp.

Het water van de beek werd op allerlei manieren gebruikt. De was werd er gedaan, de kinderen werden er in de zomer gewassen. Er werd gespeeld, gezwommen en gevestig.

De stroming van het water kon een molenrad met schoepen laten draaien, en daardoor molenstenen in beweging zetten. Langs de Itterbeek lagen vroeger vijftien watermolens. Gemiddeld elke 1800 meter een molen!

Kun je begrijpen dat deze molenaars goede afspraken met elkaar moesten maken? Stuwde de een het water in de beek op, dan kon de volgende niet malen.

Er zijn heel wat ruzies over uitgevochten.

Vanaf kasteel Borgitter is de Itterbeek de grens tussen Nederland en België. Er werd veel gesmokkeld. Boter en koffie, vlees en panty's. was iets goedkoop in België, dan smokkelde je dat de grens over, en verdiende er in Nederland goed aan door het te verkopen.

Dank zij mensen die alle smokkelpaadjes kenden, zijn in de oorlog vele honderden vluchtelingen de beek overgezet, zodat ze via België en Frankrijk naar het niet-bezette Spanje konden reizen om aan de Duitsers te ontkomen.

DE ARMENMOLEN

Eén van de vijftien watermolens langs de IJtterbeek is de Armenmolen. Rare naam, zeg je? Straks zul je snappen waarom deze molen zo wordt genoemd. Eerst een beetje geschiedenis.

Zie je het cijfer 1686 op de muur?

Inderdaad, deze molen is gebouwd in 1686, maar daarvoor stond er ook een molen. Daarvan weten we niet wanneer deze is gebouwd, maar uit een oud archiefstuk blijkt dat de molen er al was in 1354.

In de 15^e eeuw werd de molen het eigendom van het “Armbestuur”, dat zorgde voor de armen van het dorp. De boeren waren verplicht om hun graan op de Armenmolen te laten malen. De inkomsten waren dan gedeeltelijk voor de armen bestemd. Dat waren de mensen die echt niets bezaten, want vroeger waren veel mensen arm. Als je gezond was, kon werken op het land of in de tuin, dan kon je je eigen boontjes wel doppen.

Tot het 1952 werd er graan gemalen, daarna werd de molen overgedragen aan de gemeente. Het binnenwerk van de molen – alles wat er binnen was om de molen te laten draaien en het graan te malen – werd gesloopt.